

عنوان مقاله:

افعال جعلی در متون فارسی میانه زردشتی (تحلیلی آماری و پیکره بنیان)

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و زبان شناسی، دوره 18، شماره 35 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

فرزانه گشتاسب - گروه فرهنگ و زبانهای باستانی/ پژوهشکده زبانشناسی/ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

نادیا حاجی پور - گروه فرهنگ و زبانهای باستانی/ پژوهشکده زبانشناسی/ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خلاصه مقاله:

ساخت فعل در فارسی میانه بر پایه دو ماده ماضی و مضارع بوده است. ماده مضارع برای ساختن فعل های مضارع و امر به کار می رود و ماده ماضی که برابر اسم مفعول است برای ساخت فعل های ماضی به کار می رود. در دستور زبان فارسی به این گونه افعال، اصلی گفته می شود. در فارسی میانه نوع دیگری از ساخت فعل وجود دارد که به آن جعلی گفته می شود. ساخت این افعال طبق قاعده ای معین انجام می شود و ساختمانی زایا و رایج در زبان پهلوی است. هدف این پژوهش بررسی آماری کاربرد هر یک از مقوله های دستوری اسم، صفت، حرف اضافه، قید، ضمیر و پیشوند برای ساخت فعل جعلی است. پرسشی که این پژوهش قصد دارد به آن پاسخ دهد این است که برای ساخت افعال جعلی کدامیک از مقوله های دستوری بیشتر به کار رفته است؛ کدام ساخت و صرف فعلی بسامد بیشتری دارد و این نوع فعل در کدامیک از متون فارسی میانه بیشتر دیده می شود. داده های این پژوهش از پیکره ای مشتمل بر ۱۲ متن پهلوی و ۴۶۵۷۰ واژه گردآوری شده است. نتایج به دست آمده از تحلیل داده ها نشان داد، مقوله دستوری اسم و صفت بیشترین کاربرد را در ساخت این نوع از فعل داشتند، اگر چه از مقوله های دیگر مانند قید، حرف اضافه و ضمیر نیز فعل جعلی ساخته شده است. ساخت ماضی متعدی بیشترین ساختی است که در متن ها به کار رفته است و نیز این نوع افعال در متون تالیفی بر اساس زند اوستا مانند گزیده های زادسپرم بیشتر به کار رفته اند.

کلمات کلیدی:

افعال جعلی، افعال تبدیلی، متون فارسی میانه، زبان پهلوی، تحلیل پیکره بنیان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1776999>

